

Některé zkušenosti z AOC z oboru plánování a řízení vzdušného průzkumu na stupni APVOSL

Major Jan Zeman

Základním dokumentem pro organizování vzdušného průzkumu je plán vzdušného průzkumu, který vyjadřuje zámysl velitele, tj. především hlavní úkoly, rozpočet sil a prostředků na jednotlivé úkoly, jejich časové a prostorové upřesnění, dále způsob provádění jednotlivých úkolů a jejich bojové a speciální zabezpečení.

Cvičení ukázalo, že tento, pracovní velmi náročný, plán nutno v bojových podmínkách zpracovat v minimálně krátkém čase, aby na jeho základě mohla být vydána neprodleně bojová nařízení pro průzkum podřízeným svazkům a útvarům. Tato časová norma byla pro koncept plánu vzdušného průzkumu na stupni APVOSL 12 hodin. Aby mohla být tato norma dodržena, bylo třeba zapojit do práce na plánu vzdušného průzkumu současně 4 důstojníky.

Hlavními podklady pro práci této skupiny důstojníků byly

- údaje o stavu a vycvičenosti průzkumných prostředků,
- rozhodnutí o vyčleněném bojovém úsilí pro vzdušný průzkum,
- závěry ze zhodnocení situace nepřítele a z nich vyplývající objekty průzkumu, opatření k bojovému a speciálnímu zabezpečení a způsoby provádění průzkumu,
- požadavky na vzdušný průzkum armád, předané LOS,
- směrnice GŠ pro bojové a operační zabezpečení.

Dílčí úkoly jednotlivých důstojníků byly tyto:

● jeden starší důstojník jako vedoucí zpracovatel plánu s úkolem navrhnout zámysl plánu vzdušného průzkumu, koordinovat práci ostatních důstojníků a provést základní koncept rozvržení úsilí jednotlivých druhů průzkumného letectva na dané úkoly podle platných norem;

● jeden starší důstojník — plánovač s úkolem připravit mapy a vynést do nich hlavní objekty průzkumu v součinnosti s informačním důstojníkem;

● jeden starší informační důstojník s úkolem vyhodnotit pravděpodobné prostory rozmístění pohyblivých cílů průzkumu (vyčkávací a odpalovací prostory ZHN, prostory soustředování pozemních vojsk, nejdůležitější komunikační směry apod.);

● jeden důstojník — plánovač s úkolem získání podkladů od ostatních oddělení štábu APVOSL, především od operačního oddělení a to o předpokládaném rozmístění průzkumného letectva a opatřeních k bojovému a speciálnímu zabezpečení apod.

Po schválení konceptu plánu vzdušného průzkumu byly ihned zahájeny práce na čístopisu a zároveň připravovány koncepty bojových nařízení pro průzkum. Osvědčila se metoda přípravy kostry jednotlivých nařízení, do kterých se po schválení plánu vzdušného průzkumu dopsaly prostory průzkumu, bojové úsilí apod.

Ukázalo se velmi prospěšným to řešení, že jak v plánu vzdušného průzkumu, tak i v bojových nařízeních pro průzkum byly zvlášť rozpracovány úkoly na první hromadný vzlet k vedení průzkumu nad nepřátelským územím v rámci odvetného úderu. Tím byla tato velmi důležitá fáze bojové činnosti průzkumného letectva koordinována shora a neponechána jako dříve na rozhodnutí velitelů útvarů a svazků.

V průběhu vedení operace nastávají při současném mohutném rozmachu a vysokých tempích operací prudké změny situace, které způsobují, že zastarávají především prostorové údaje o cílech, uvedené v plánu vzdušného průzkumu a v základních písemných bojových nařízeních pro průzkum. Rovněž mohou nastat změny v bojovém úsilí průzkumného letectva, a to např. vlivem nepředpokládaných vysokých ztrát průzkumného letectva apod. Na tyto změny nutno reagovat řízením vzdušného průzkumu. Veškeré upřesňující, usměrňující a doplňující údaje, kterými je v průběhu vedení operace vzdušný průzkum řízen, je nutno podrobně a přehledně podchytit. Velmi málo názorná byla dřívější pouze písemná evidence údajů, vyplývajících z řízení

vzdušného průzkumu. Neosvědčily se ani dodatečné zásahy do kulturně vypracovaných a již schválených plánů vzdušného průzkumu, kde se komplikovala původní situace se situací dodatečně zakreslovanou.

Na provedeném cvičení byla tato otázka vyřešena zavedením „mapy řízení vzdušného průzkumu“ jako přílohy k plánu vzdušného průzkumu a knihy bojových nařízení pro průzkum.

Do mapy řízení vzdušného průzkumu se zanášely zásadní změny situace na frontě, jako linie fronty, rozmístění záloh apod.; dále se do ní zakreslovaly všechny údaje, usměrňující vedení vzdušného průzkumu do nových prostorů a na nové objekty i údaje, doplňující doposud vydané úkoly a úkoly nové. Tato činnost byla prováděna v úzké součinnosti s informačními důstojníky oddělení průzkumu, kteří jsou hlavními činiteli při vyhodnocování nových pravděpodobných prostorů rozmístění objektů průzkumu.

Zákresy na mapě byly s výhodou podbarvovány a tím odlišovány jednotlivé etapy řízení průzkumu, a dále byly označovány číslem bojového nařízení pro průzkum po-

dle knihy bojových nařízení. Do této knihy byla zapisována všechna bojová nařízení pro průzkum (včetně písemných) a průběžně číslována. Za bojové nařízení se pokládalo každé dílčí usměrňování a doplnění vzdušného průzkumu, při němž bylo nutno tyto dva druhy nařízení zásadně odlišovat. Při usměrňování průzkumných letů do nových prostorů na dříve již zadané úkoly nebyly přidělovány vzlety ze zálohy; naopak v bojových nařízeních pro průzkum, ve kterých byly vydávány nové úkoly, bylo třeba uvést i počet vzletů, přidělených ke splnění úkolu ze zálohy. Tato dílčí bojová nařízení se odesílala vykonavatelům jako kodogramy nebo šifrovkami. V důsledku průběžného číslování bojových nařízení pro průzkum se jevílo nutným, aby jejich příjemce bezodkladně hlásil, že je přijal a pochopil, aby byla kontrola, že všechna nařízení jsou včas doručena vykonavatelům.

Provedené cvičení bylo z hlediska vzdušného průzkumu velkým přínosem, neboť ukázalo nové formy zpracování plánu vzdušného průzkumu a ověřilo správnost metody řízení vzdušného průzkumu v průběhu operace a vhodnost k řízení průzkumu využívaných dokumentů.